

Без үзебез башкорттар.

ДӘРБИШ УРТА МӘКТӘБЕ

№1 ФЕВРАЛЬ

21 февраль - Халык ара туған тел көнө.

Дөнъяла ете меңгә якин тел бар. Шуларзың 83 киң таралған. Ә 383 тел бөтөнләй юкка сығарға мөмкин. Башкорт теле -ЮНЕСКО тарафынан бөтөн дөнъя халык ара аралашу теле тип һаналған 14 телдең береһе. Был - туған телебез менән ғорурланырлык мөһим фактор.

Туған тел... һәр кем өсен дә гәзиз һүз был. Сөнки иң казәрле, бер нәмә менән дә алыштырылмай торған “әсәй”, “әтай” һүззәрен башлап туған телдә әйтәбез. Шағ ырзаныбыздың матур-матур шиғ ырзанын ятлап, әле лә кыуынабыз, рухланабыз.

Һәр халықтың туған теле - уның мәзәниәте, тарихи көзгеһе. Шуңа ла телебез сафлығы, матурлығы өсөн барыбызға ла арымай-талмай

21 февралдә Дәрбиш урта мәктәбендә 9-11 синыф укыусыларына «Халык ара туған көнөнә» бағышланған байрам үтте.

Фотола Дәрбиш ауылының шағырсылары. Укыусыларға үззәренең шиғ ырзанын укып бүләкләһеләр.

Фотола Сибәгатуллина Гәлназ ,Сафарғалина Алина . “Әсәм теле- сәсән теле” район конкурсының еңсәләре.

көрәшергә, эшләргә кәрәк.

АФАРИНДАР!

23 февралгә бағышланған «Атайым, олатайым» инша конкурсының еңеүселәре. 4 синыф укыусылыр араһында.

«Минең яраткан карттайым»

Мин карттайымды нык яратам. Карттайымдың исеме Владимир Короваев, уңа 58 йәш, ул Арғаяшта йәшәй .Электрик булып эшләй. Карттайымдың ике баланы бар, нәм хатыны. Картнәйемдең исеме Люция . Карттайым уны бик нык ярата. Без гел карттайым менән бергә уйнайбыз. Ул бик кыуаныслы, бәхетле, акыллы кеше. Минең өсөн ул бик яқын кеше.

Короваева Диана 4а синыф

«Атайымды яратам»

Мин атайымды нык яратам. Минең атайымдың исеме Ислам,уңа 35 йәш. Атайым городта погрузщик булып эштәй. Мин атайыма гел ярзам итәм. Йәй көнө бесәнгә барабыз, әсәйемде алып бәшмәккә йөрөйбез. Ул да мине гел кыуандыра. Без бергә уйнаабыз. Ул миңә ағас башында өй эшләп бирзе, мин бик кыуанам шуға. Атайым ғәйләнән бик ярата. Мин дә атайымды бик нык яратам.

Башаров Денис 4а синыф

«Самый Лучший атай»

Минең атайымдың исеме Ильнур ,уңа 30 йәш. Ул самый лучший атай. Атайым үләнделә эштәй. Атайым мине үзе менән эшкә алып йөрөгәйне, тракторға ултыртып , нисек йөрөргә өйрәткәйне. Йәй көнө урманға барһа мине үзе менән ала. Тракторзың рулен минә йөрөргә бирә. Өйзә мин уңа ярзам итәм гел. Мин уны бик нык яратам.

Ситдииков Ильяр 4а синыф

«Минең яқын кешем»

Минең атайым -минең яқын кешем. Атайымдың исеме Алексей, ул крановщик булып эштәй. Атайым ғәйләнән ярата. Ул бик кыуаныслы, иң яқшы атай. Атайым мине гел машина менән йөрөтә. Йәй көнө гел күлгә йөрөйбез. Мин буш буһам уңа ярзам итәм, ул да миңә гел ярзам итә. Бик һәйбәт минең атайым.

Хохрякова Аксения 4а синыф

Мәкәлдәр

1. Абайламай һөйләгән – ауырымай үлгән.

Лишнее говорить – себе вредить.

2. Абынған һөрөнгәндән көлә.
Горшко над котлом смеется, а оба черны.

4. Ағас аламаһы – ботаклы, эзәм аламаһы – корһаклы.

5. Ағас башын ел бутай, эзәм башын тел бутай.

От одного слова – да на век ссора.

6. Ағас күрке – япрак, эзәм күрке – сепрәк.

Наряди пенъ в вешний день, и пенъ будет красавчик.

7. Ағас тамырына карап үсә.
Каков корень, таков и отпрыск.

Һынамыштар

1. Бесәй ишекте тырнаһа – буран, йомарланып яһа һыуык була.

2. Елһез көндө урман шаулаһа, көн бозола.

3. Төтөн тура сыкһа, һыуыкка тарта.

4. Кыш көнө кояш кызарып калкһа, һалкын булыр.

5. Финуар һалкын булһа, июль коро һәм эсе буласак; карлы һәм буранлы булһа, июлдә ямғыр йыш яуыр.

6. Бозбармактар йыш һәм озон булһа, көзгөһөн уңыш мул булыр.

7. Кыш йондоззар базык яһа – һалкынға, тонок яһа йылыға тарта.

Самое известное стихотворение Рами Гарипова — «Туған тел» («Родной язык»):

ТУҒАН ТЕЛ

Мин халкымдың сәскә күңеленән
Бал қортондай ынйы йыямын,
Йыямын да — йәнле ынйыларзан
Хуш есле бер кәрәз қоямын.

Шуға ла мин беләм тел көзерен:
Бер телдән дә телем көм түгел —
Көслә лә ул, байға, яғымлы ла,
Көм күрер тик уны көм күңел!..

Халкым теле минең — халық теле,
Унан башқа минең илем юк;
Илен һөймәс кенә телен һөймәс,
Иле юктың ғына теле юк!

Әсәм теле минең — сәсән теле,
Унан башқа минең халкым юк,
Йөрәгендә халқы булмағандың
Кеше булырға ла хақы юк!

РОДНОЙ ЯЗЫК

Из цветочного сердца народа
Собираю слова, как нектар,
В золотые поэзии соты
Их кладу, как божественный дар.

Мой язык не бедней, чем другие,
Не устану я им дорожить.
Нежен он, как цветы полевые,
Он — богатство народной души.

Мой язык — это Родины голос.
Без него жить стране не дано.
В ком достоинство живо и совесть,
Тот язык не забудет родной.

Он — язык и певцов, и поэтов,
Он бессмертен, богат и велик,
Добродушный, красивый и светлый
Материнский исконный язык.